

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 16. b. Den 18 April 1801.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schulz,

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Cancellieskriver og Assessorer i det danske Cancellie.

De Rygter, der have udbredet sig i Publika, angaaende den Engelske Admirals Fordringer, eller foreslagne Vilkaar, ved de Underhandlinger, som have fundet Sted, forinden den indskrænkede Waabenstilstand blev sluttet paa Kjøbenhavns Vægd, ere saa mange, saa forskjellige, og, for en stor Deel, saa urigtige, at Udgiverne af Collegial-Tidenden skyldte dette Blads Læsere Underretning om hvad der nu med Vished vides, at være foregaaet i denne Henseende; hvilket, i det væsentlige, er følgende:

Den engelske Admiral, Sir Hyde Parker (som var forsynet med Fuldmagt fra sin Regjering), foreslog først en defensiv Alliance imellem Danmark og Storbritannien, i hvilket Tilfælde den engelske Regjering forbandt sig

sig til at understøtte Kongen af Danmark med en Flaade af 20 Orlogsskibe, i det mindste, i Østersøen; hvorimod Danmark ogsaa skulde forbinde sig til at holde en Flaade af 10 Orlogsskibe, i bemeldte Sæ.

Dette Forslag blev strax afflaaet, som stridende imod de nordiske Magters bevræbnede Neutralitets-Forbund.

Derefter erklærede den engelske Admiral, at han var villig til at indhente nærmere Instruktioner fra sit Hof, dersom han imidlertid kunde ansee Kjøbenhavn som en venskabelig Havn, og dersom Danmark vilde afstaae fra den nordiske Coalition.

Fra dansk Side bleve der udnævnte 2de militaire Kommissarier (Generalmajor v. Walterstorff og Generaladjutant Lindholm) for at indhente nærmere Forklaring over den førstbenævnte Punkt; den sidste derimod blev aldeles forkastet. Efter at Kommissarierne havde haft et Par Samtaler med Admiralen, betreffende en Waabenstilstand og de dertil hørende Betingelser, gav han et (saa kaldet) Ultimat, som gik ud paa, at Danmark enten maatte indgaae en defensiv Alliance med Storbritannien, eller og desarmere; og han forlangte bestemt Svar derpaa, inden 24 Timer.

Men des blev ham tiltjendegivet, at begge disse Forslage fandtes upassende og uantagelige. Den næste Dag tilbød han den Forandring i Waabenstilstands-Bestaaene, at Danmark skulde høre op med at armere; at dets Krigsskibe skulde forblive in statu quo; at det skulde

sagt.

iaagttage den strængeste Neutralitet i Henseende til Storbritannien, og at det skulde suspendere Virkningen af det, imellem de nordiske Magter indgaaene, Forbund, saalange, indtil enten den nu værende Ueenighed med Kongen af England var bleven bilagt, eller til Admiralen havde erholdt nærmere Forholdsregler fra sit Hof.

Endelig bleve Kommissarierne fra begge Sider eenige om de Vilkaar, som indbefattes i den vedtagne Vaabenstilstand, hvis Indhold er indrykket i Collegial-Tidens sidste Nummer.

Lovgivninger.

Under 20 Marts d. A. er igjennem det danske Cancellie udfærdiget en Plakat, hvorved Danske Lovs 2 Bogs 12 Kapitels 5 Artikel forklares og nærmere bestemmes, i Hensigt til Præsternes Rettighed til at fordrø enten Høstidag, eller Tiende, af Huusmænd, m. v. Dens Indhold er følgende: At da Hs. Majestæt har erfaret, at der paa adskillige Steder ere opkomne Tvistigheder imellem Præster og Huusmænd i Danmark, angaaende den rette Forstaaelse af Lovens 2 B. 12 Kap. 5 Art., for saavidt denne befaler: "at Præsterne skulle nyde een Høstidag af Huusmænd og Huuskvinder, som ikke have Kornsæd til deres Huse"; hvilke Lovens Ord nogle have forklaret saaledes, at, naar der ved Udskiftning, eller paa anden Maade, bliver lagt Jord til deslige Huse, skulle Besidderne være pligtige til baade

at

at yde Tiende og at gjøre een Dags Høst-Arbeide; saa har Allerhøiſtsamme, med Hensigt til at forebygge denne Anledning til Misforſtaaelse imellem Præſterne og de jordbrugende Huusmænd af deres Menigheder, beſluttet at faſtſætte følgende Regler:

- 1) Ligesom det omhandlede Lovſted ikkun hjemler Præſterne Ret til at kræve Høſtdag af de Huusmænd, der ei have Kornſæd; hvoraf naturligviis flyder den Slutning, at de, hvis Huſe tillægges Jordlodder, ſom anvendes til Agerdyrkning, ikke ere pligtige til at gjøre Høſtarbeidet, men blot at yde Tiende; ſaa her dog Præſten have Valget, hvad enten han vil benytte ſig af Høſtdagen, eller tage Tiende af en ſaa dan Huusmand; eſterdi det kunde være muligt, at dennes Kornſæd var ſaa ringe, og hans Jordlod ſaa ubetydelig, at Tienden blev af mindre Værdie, end een Dags Høſtarbeide; men naar Præſten engang har beſtemt fornævnte ſit Valg, ſkal dette gjelde ſom beſtandig Regel, ſaalænge der ikke ſkeer nogen Forandring med Huſets Tillæg af Jord.
 - 2) De Huusmænd eller Huuskvinder, ſom beboe jordløſe Huſe, og altsaa ere pligtige at gjøre Høſtdag, ſkulle, eſter betimelig Advarſel af Præſten, ſtrax erklære ſig, om de ville forrette Arbeidet in natura, eller, i dets Sted, betale Penge, hvilke faſtſættes til 24 Sk. for en Mand, og 16 Sk. for en Kvinde.
- Derſom da nogen, ſom har erklæret ſig til at gjøre
- Arbei-

Arbeidet, ikke møder den bestemte og tilfagte Dag, bør den Udeblivende betale Præsten, til Skadesløsholdelse, dobbelt saa meget, som ellers skulde været erlagt i Penge, nemlig: en Mand 48 Sk., og en Kvinde 32 Sk., med mindre den Paagjeldende kan bevise sit lovlige Forsald, da Præsten ikkun tilkommer den førstbenævnte almindelige Godtgjørelse for Høstdagen.

- 3) I Tilfælde af Klager, formedelst Negtelse af den Rettrighed, som, i Følge Loven og denne Anordnings nærmere Bestemmelser, skal ydes Præsterne, bør Sagen afgjøres og paadømmes ved Politieretten.]
-

Ligesom der under 27 f. M. blev, igjennem Renteskammeret, udfærdiget en Forordning angaaende Hjælp af Bønderne i Danmark til de Gaarde, hvis Drift, formedelst Mandskabets Indkaldelse til Krigstjeneste, muligen ellers kunde standses*), saaledes er ogsaa, under 10 d. M., igjennem det tydske Cancellie, udfærdiget en Forordning af samme Indhold, ved hvilken samtlige Øvrigheder i Hertugdømmene Schlesvig og Holsteen, Hertskebet Pinneberg og Grevskabet Ranzau, befales at sørge for og By- eller Sogneviis at træffe saadanne Anstalter, at de Gaarde og Jorder, som ved Landsoldaternes, Landrekruternes og Landeværnsmandenes Indkaldelse maatte vorde blottede for Arbeidere, skulle kom-

mes

*) See Collegial-Libenden, No. 14. Side 211.

mes til Hjælp heri af Naboerne og Medindbyggerne, og ved disses Forening paa det virksomste drives.

Ved Reskript af 10de d. M. til Kjøbenhavns Magistrat er det tilladt, at samtlige Interessentere i det lidet Bognmandslaug her i Staden, maae for deres Kjørsel til Stadens almindelige Broelægning, indtil indeværende Mars Udgang, nyde et Tillæg af 2 Sk. paa et Læs Sand og 8 Sk. paa en Dagvogn.

Blandede Efterretninger.

For de Skibe, som fra Danmark afgaae til Norge med Provisioner, er i disse Dage udstædt de fornødne Passer.

Af denne Tidendes No. 14 ere Læserne underrettede om, at Landeværnsmændene i Danmark, ved Plakat af 31te s. M., ere, i Betragtning, at mange af dem mueligen kunne savne det Nødvendige til deres Husfruers og Børns Underholdning i den Tid, de maatte anvende til Kongens Tjeneste og Fædrelandets Forsvar, tilstaaede hver 5 Rdlr., naar de kommanderes til virkelig Tjeneste.

Udføllige af disse, ved den Hr. Kammerherre Schrødersee anbetroede Bataillon staaende, Landsforsvarere, hvilke i nogle Dage vare indkaldte til Kjøbenhavn, have, da forbemeldte 5 Rdlr. vare blevne dem udbetalte, gaaet
lige

lige fra Udbetalingsstedet, Haand i Haand, ind til Søes
 quærsthuset, og afgivet disse Penge til de Saaredes be-
 dre Pleie, uden at nogen af dem har vildet tilkjendegive
 sit Navn. Handlingen taler for sig selv; men! lige-
 som Edelmødighed og Tapperhed ere nærbeslægtede Dy-
 der, saaledes kan Fædrenelandet, ved at glædes over
 hiin, være tryk ved denne, og stolt af sit Landeværn.

I Anledning af en indkommen Forestilling an-
 gaaende en Udvidelse af Søe-Lægderne i Trondhjems Stift,
 har det behaget Hans Majestæt under 20de f. M. at
 resolve: at følgende Kompagnier af det første og andet
 trondhjemske Infanterie-Regiment, hvis Lægder ere ved
 Søekysterne og have Overflødighed af Mandskab, nem-
 lig: det Stadsbøygdske, Fosnæske, Bjørnøske, Nær-
 øske og Rikenske Kompagnie af det første trondhjemske
 Regiment, og af det andet trondhjemske Regiment det
 Hverniske, Vigiske, Gjemniske, Gagnatke, Sanottingke
 og Vesneske Kompagnie, tilsammen 11 Kompagnier,
 skulle afgive alle de Reserver til Søe-Etaten, for ved
 samme at enrøulles, som have fyldt deres 25 Aar,
 samt alle ældre som ere dygtige, deslige alle dygtige Ar-
 tilleriefudke af disse Kompagnier, uden Undtagelse; dog
 med den udtrykkelige Betingelse, at saadan Afvigelse ik-
 kun skal gjelde for de Mandskaber, der nu befindes i de
 angivne Distrikter, og at selgelig deres Overgang fra
 Land- til Søelægdd maa være uden Følge for Fremtiden.

Under 10de d. M. er det bevilget, at der paaføn af det i Kjøbenhavn oprettede Laane- og Livrente-Selskab for alle Stænder, uddeelsende Livrente ikke maae lægges Beslag eller Arrest, eller deri gjøres Udlæg, men at samme allene skal udbetales til Interessenterne selv.

Hans Majestæt har allernaadigst approberet, at de Gaardmænd af Cøelimiterne i Danmark, som have opnaaet 28 Aars Alder og ere usøevante, maae fritages for den Kongel. Gærtjeneste for at besørge deres Gaardes Drift.

Redige Embeder.

Under det danske Cancellie: Nitte Holmedals Sognekald i Bergens Stift, 233 Rd. 4 Mk. 12 Sk. Boldens Sognekald i samme Stift, 399 Rd. 5 Mk. 9 Sk. Sognekaldet til St. Peders Kirke i Slagelse, 356 Rd. Hirkholmens Sognekald under Aalborg Stift, 66 Rd. 4 Mk.

Befordringer og Afgang.

Under Rentekammeret: Den 10 April er den hidtil værende Amtsforvalter for Randers Amt, Justitsraad E. Blom, i Naade forløvet fra Embedet, og ansat som constitueret Amtmand for Hjørring Amt. Stifts-Landinspecteuren for Aarhus Stift, J. F. Wessenberg, udnævnt til Amtsforvalter for Randers Amt.

Dette Nummer sælges særskilt hos Hr. Directeur Schalk for 4 Sk. til Beste for de Saarede.